

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *K. L.*
Cím: *Karácsonyfa a kávéházban.*

Forrás: *Bpesti hírlap*

Bp.

(Hely)

1916 I. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy

398.332.41

Hely

Idő

"1916"

Személy

NAPIHIREK.

Karácsonyfa a kávéházban.

A pesti éjszaka kóbor alakjai, a kiket a sors sivatag-utakra vetett, valami keserű, fanyar melankóliával vették be magukat karácsony éjszakáján is a kávéházba. Keresték a csendet, a régi buvó-sarkot, egyhanguságát a téli éjszakának, életük rendes megszokottságát. Ugy hitték, könnyű lesz megbujni a karácsony elől, hiszen az a lelkeken lakik s a gyerekkor naiv hitéből, megfakult emlékeiből él. Nagy meglepetésére e cinikusoknak, a kávéház közepén karácsonyfa fénylett, telisteli aranydióval, tündérek hajával, üvegdiázzal, ezüstcsengetyűvel. A karácsonyfa mellett grammofon táltotta ki száját és mialatt a felszolgáló harsogva szólt a kassza felé bemondván a rendelést, elkezdte recsegni-zümmögni-muzsikálni a régi betlehemes éneket: *Menyből az angyal, lejött hozzátok, pásztorok . . .*

Karácsony estéjén tíz-tizenkét pesti kávéházban nyújtogatta föl a mennyezetig karcsu és csillámos termetét a Jézuska fája, tíz-tizenkét kávéházban recsegte karácsony áhítatát a grammofon s a cinikusok, a kérgesek párologó tea fölé hajolván, loppal egy-egy könyvet törültek ki szemükből, mert az a ríktől főlícicomázott fa elmúlt karácsonyokról suttogott elröppent meséket. A múlt viaskodott lelkükön a jelennel, az emlék a szürkeséggel, a gyerekkor a ma keserűségével. És elmenőben, mint a kik restellték, hogy a karácsony rést ütött lelkük kérgén, fanyar szóval fogadkoztak:

— Na, ide se teszem be többé a lábam . . .

De másnap mégis csak eljöttek. Az az üzletforgató kézzel diszített fa titkos erővel huzta, vonzotta őket, mint a mágnes a vasszeget. Estéről-estére többen, mind többen lettek, mert Isten tudja, hogyan, hirtelen szállott, hogy a sarki kávéházban éjfélre fordulóban karácsonyfát gyújtanak. Öreg aglegények, fiatal jogászok, robotos kishivatalnokok, katonák, nyugdíjasok, szóval azok, a kiknek nem volt otthon karácsonyuk, ülték körül a fát és mérlázó szemmel néztek a tűkörablakok felé, hogy ugyan nem settenti-e be szemét valaki a függönyök mögüli? Valaki, a kinek még délelőtt leszólta a karácsony apró hazugságait.

A mikor már teli volt minden asztal, valaki fölkiáltott:

— Csavarják le a lámpákat!

A pincérek csitt-csett megpattantották a kapcsolókat, az ivlámpák lehunyták szemüket, csak a karácsonyfa villámos gyertyái égtek és szórták-hintették fényességüket. Árnyékok rajzolódtak a falakra, ablakokra, érthetetlen ákom-bákomok, mintha misztériumos könyvek írásai lettek volna, az arcok kiékesedtek, a szemekben mérlázó tűz lámpázott. Megszépült köröskörül minden, a sablonos, ríktől, utálatos kávéházba lábujjhegyen beszökött a családok ünnepe, a szent Karácsony. A vendégekre hallgatás borult, a pincérek meghatottan álltak, a félhomályban föl-fölparázkolt egy megszívott szivar. A grammofon sisteregni kezdett s a pásztorok éneke kapaszkodott ki a tölcserből. Mégis mintha fehér ruhás leányok énekeltek volna . . .

A mikor meggyuladtak az ivlángok, egyszerre megfojtottak mindent: karácsonyfát, hangulatot, mérlázást, a kávéház kávéház lett megint, de az em-

berek, a családból, örömből, melórségből kivert emberek, mintha boldogabbak, gazdagabbak lettek volna. Nem kapott ajándékot senki, de mégis mintha a kis Jézus járt volna asztalról-asztalra megtöltvén a kopott kabátok zsebét aranydióval, ezüstös almával, sárga mogyoróval . . .

Egy egész sereg ember fölött lett így diadalmas a Karácsony. Sok kávéházban még most is, új esztendő multán minden este meggyulad a Jézuska gyertyája. Új vendégek jönnek: sápadt asszonyok csenevész gyerekekkel. Ezek hittek a karácsonyban, de nem jött, nem volt miből. Egy csésze tea és kávé árán egyszerre megváltották a karácsonyt. A mikor fölragyog a karácsonyfa sokszínű lámpája, gyerekkacagással telik meg a *lokál*. A pincérek egy-egy darab tea-süeményt visznek nekik, a kassza-kisasszony mézet csurgat kis üvegtálra, a grammofon egy szép német karácsonyi énekkel bibelődik és a kávéház egyszerre mintha megváltódnék, megtisztulna a tengernyi szennytől, gőztől, mámortól, utálattól . . . Karácsony tisztasága szállja meg . . .

És nézve, látva a kávéházi karácsony-estét, megújra konstatáljuk, mennyire hozzánk, a mi életünkre szabták a kávéházat. Míg másutt odvakban lakik a szegénység, a pesti nincstelenség palotában székel. Odavisszük üzletünket, ott születnek ötleteink, ott találkozunk azzal, a kit szeretünk és a ki nem szeret bennünket, ott huzzuk meg magunkat, ha valami bánt, vagy ha el akarunk bujni ismerősök elől. Életünk minden momentumába belekeveredik valami a kávéházból. Bu-baj, öröm-bánat, mulatság és unalom ott kacagat vagy ríkat, s ha véletlenül nincs karácsonyunk, ott találjuk meg azt is. A kávéházban . . .

K. L.